

at udføre i næste Aar, for at det kunde blive gjort til Gjenstand for Forhandling i Rigsdagen. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Bøfsen) har idag holdt et langt Foredrag for at anbefale Regjeringens oprindelige Udkast; han har imidlertid strax fra Begyndelsen indrømmet, at han ikke vilde komme til at sige noget Nyt, og for saa vidt er der ikke Noget at modsige; men der er dog et Punkt, han har omtalt, som var nyt for mig, og som jeg derfor skal tillade mig at berøre, og det er, at han har villet betegne Mindretallets Forslag som indeholdende en „Kjøbstadbane“ i Mod sætning til Regjeringens oprindelige Forslag; men det ærede Medlem har ikke Ret i at betegne de to Forslag paa denne Maade; thi de ere ligemeget Kjøbstadbaner. Den ærede Rigsdagsmand vil, at Banen skal gaae til Horsens, men sætter ikke Priis paa Fredericia, Mindretallet vil have, at Banen skal gaae til Fredericia, men forlanger ikke, at den skal berøre Horsens; deri bestaaer hele Forskjellen, og Resultatet heraf maa blive, at de lige meget ere Kjøbstadbaner.

Der er to ærede Medlemmer af Thinget, som have yttret, at jeg skulde have sagt, da Loven om Jernbanen var under Forhandling her for 3 Aar siden, at ved dette Lovforslag vilde Beliggenheden af Længdebanen gjennem Sylland ikke præjudiceret, og at jeg derimod, under den nuværende Forhandling, skulde have sagt, at Beliggenheden af Længdebanen er præjudiceret ved denne Jernbane, men ingen af Delene er rigtig. Jeg har for 3 Aar siden ikke udtalt mig om, hvorvidt jeg ansaae Længdebanens Beliggenhed præjudiceret ved Jernbanen, og jeg har heller ikke nu sagt, at jeg anseer Længdebanens Beliggenhed præjudiceret ved Jernbanen; jeg erkjender, at den lovgivende Magt endnu kan tage Beslutning om, hvor Længdebanen skal gaae, aldeles uafhængig af Jernbanen; derimod har jeg sagt, at ved Hjælp af Jernbanen er der allerede en Jernbaneforbindelse mellem Aarhus og Randers, og den anseer jeg for en hensigtsmæssig Begyndelse til en Længdebane, og jeg finder det rimeligt og rigtigt at fortsætte denne Jernbane fra Aarhus imod Syd og ikke begynde et andet Sted

paa en ny Længdebane. Der er af flere ærede Talere fremført saa stærke Grunde for at gaae mere østlig, end Fleertallet har foreslaaet, at det forekommer mig, at Rigtigheden deraf er fuldkommen beviist; ikke desto mindre er der et æret Medlem, som ikke har kunnet begribe, hvorfor man skulde lægge Jernbanen i den vel opdyrkede og tættere befolkede østlige Deel af Sylland og ikke længere inde imod Vest, hvor den vilde komme til at gaae igjennem mindre vel opdyrkede og tyndere befolkede Egne. Sagen er den, at ved at lægge Jernbanen i de mere velbefolkede og bedre opdyrkede Egne vil Banen komme til at betale sig bedre og forbre et langt mindre Tilskud af Staten, end naar man lægger den i en mindre god Egn. Dersom det var rigtigt, at lægge Jernbanerne i de mindre vel befolkede Egne, isædedes i de bedre befolkede, maatte det være en Feil, at man har anlagt Jernbaner i Sjælland, og selv om man havde begyndt der, maatte man have vogtet sig for at komme Hovedstaden for nær, da den jo aabenbart hører til de tættest befolkede Steder. Mindretallets Forslag gaaer ud paa at lægge Banen i en Egn, der vel omtrent kan antages at have 3000 Menneffer paa hver Kvadratmiil. Fleertallet vil derimod lade Jernbanen gaae igjennem en Egn, der ifkun tæller omtrent 1500 Menneffer paa Kvadratmilen; men heraf følger ingenlunde, at der paa Fleertallets Længdebane vil komme halv saa stor Trafik som paa Mindretallets, nei, den vil blive meget mindre end Halvdelen. Naar Befolkningen kun er 1500 paa Kvadratmilen, da er dette en fattig Befolkning, som kun har ringe Fornødenheder, som ikke reiser, og som ikke producerer synderligt Mere, end hvad den selv forbruger; og en saadan Befolkning vil kun afgive overordentlig ringe Indtægt for en Jernbane. Er Befolkningen derimod omtrent 3000 paa Kvadratmilen, vil der være langt flere velhavende Foll, som have Lust til at reise, og Foll, som i det Hele taget forstaae, hvad en Jernbane kan bruges til; der vil ogsaa blive produceret Mere til Udførsel og forbrugt flere fremmede Producter. I en saadan Egn vil en Jernbane blive benyttet langt stærkere, end naar den gaaer igjennem en Egn med en tynd Befolkning.